אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תיב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ג שבט תרע"ב - יפו
נמען: בית הדין האשכנזי בירושלים

בעניין מ' ב' י', שבגד באשתו ועבר על חרם דרבנו גרשום: האישה מסרבת לקבל גט עד שישלם לה 43 נפוליאונים. הרב קוק מציע תקנה כללית: אין לסדר קידושין בלי הודעה מוקדמת בעיתון בארץ ('פלוני נושא פלונית'), ובלי זמן המתנה, כדי למנוע מקרים כאלה.

עיקרי הדברים

- עניין בעל בוגד וגט.
- הצעה לפרסום מוקדם של נישואין.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ג, שבט תרע"ב[4],

לכבוד ידי"נ[5] הרבנים הגאונים בד"צ[6] דקה"ק[7] אשכנזים בעקו"ת[8] ירושת"ו[9], שלו'[10] וברכה.

מאז הגיעני מכתבם היקר, ע"ד[11] האיש מ' ב"י[12], עלתה בידינו אך יום אתמול להביא את האשה לפנינו בבד"צ[13], ועם כל הדיבורים שהורצו לפניה היא באחת שלא תקבל ג"פ[14] [גט פיטורין] כ"א[15] אחרי שיסלק לה את המגיע לה, שהוא לפ"ד[16] סך מ"ג נאפ"ז[17], והודעתי זה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ב - השנה תרע"ב (1911/1912)
5 ידי"נ - ידיד נפשי
6 בד"צ - בית דין צדק
7 דקה"ק - דקהילה קדושה
8 בעקו"ת - בעיר קודשנו ותפארתנו
9 ירושת"ו - ירושלים תבנה ותכונן
10 שלו' - שלום
11 ע"ד - על דבר
12 ב"י - בני ישראל
13 בבד"צ - בבית דין צדק
14 ג"פ - שלוש פעמים; "תקבל ג"פ": גט פיטורין
15 כ"א - כי אם
16 לפ"ד - לפי דעתי
17 נאפ"ז - נאפוליון זהב (מטבע)

בקצרה לכת"ר[18] ע"י[19] סופר בד"צ. בטח הודיעם ג"כ[20] הר"ב עוזיאל הח"ב[21] דפעה"ק[22] [הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל, החכם באשי (הרב הספרדי) של יפו] נ"י[23], גם הוא את מצב הדברים.

המאורע הזה מעורר אותי לחפש איזו עצה שלא ישנה ח"ו[24] חזיון כזה עוד, שיוכל איזה ריק להתעלל כ"כ[25] בבי"ד[26] גדול וחשוב ככת"ר[27], ולעבור אחדר"ג[28] ז"ל[29] ["חרם דרבנו גרשום", האוסר לשאת שתי נשים ולגרש אשה בעל כורחה] ולבגוד באשתו, באופן כ"כ גס, במקום קרוב כמיפו לירושת"ו[30].

לדעתי ראוי לתקן תקנה כללית, שלא להרשות סידור קדושין, כ"א אחרי הודעה באיזה מכ"ע[31] מהיוצאים באה"ק[32] (כהמור'), [בעיתון, כגון "המוריה" בירושלים] שפלוני נושא פלונית, ולהגביל זמן קבוע בין המודעה לסידור הקדושין, ואז לא יוכלו עוד בנים סוררים כאלה לעשות זר מעשיהם.

על תשובתם הטהורה אחכה, כי לפ"ד ענין כללי כזה ראוי להעשות בהסכמה כללית. והנני חותם בכל חותמי ברכות לכ"ג וכא"ל[33], כנה"ר[34] ונפש ידידם עז קשור באהבתם ודוש"ת[35] באה"ר[36],

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

18 לכת"ר - לכבוד תורתו
19 ע"י - על ידי
20 ג"כ - גם כן
21 הח"ב - החכם באשי
22 דפעה"ק - דפה עיר הקודש
23 נ"י - נרו יאיר
24 ח"ו - חס ושלום
25 כ"כ - כל כך
26 בבי"ד - בבית דין
27 ככת"ר - ככבוד תורתו
28 אחדר"ג - על חרם דרבנו גרשום
29 ז"ל - זכרונו לברכה
30 לירושת"ו - לירושלים תבנה ותכונן
31 מכ"ע - מכתב עתי (עיתון)
32 באה"ק - בארץ הקודש
33 וכא"ל - וכל אשר לו
34 כנה"ר - כנפשו הרמה
35 ודוש"ת - ודורש שלומו ותורתו
36 באה"ר - באהבה רבה